

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

22. listopada 2021.

Broj 205

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Narodna
književnost u školi**

Bara u budžaku

**Spašavamo
kišne šume**

**Simboli -
Sidro**

Jesen u bojama

Tonka, reci ptičica

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Svaki novi broj *Hrcka* samo je podsjetnik kako vrijeme brzo prolazi. Polovica listopada je iza nas, a to nam govori i da je započeo Mjesec hrvatske knjige koji traje sve do 15. studenoga.

Idealno je vrijeme za ušuškati se u svoju sobu i zagrliti knjigu, i *Hrcko* vam preporučuje jednu, a ako nemate ideju što čitati samo svratite u knjižnicu, knjižničari će vam sigurno imati što ponuditi.

Jesen je bogata raznim plodovima (jabuke, kruške, grožđe, bundeve...) koji ju dodatno čine čarobnom, a kada tom popisu dodamo *Dane hrvatske knjige i riječi – Dane Balinta Vukova*, osobito program »Narodna književnost u školi«, razne kvizove za poticanje čitanja, pa i Smotru recitatora koja je pred nama, onda ćemo u njoj zaista uživati.

Što sve donosi listopadski broj *Hrcka* morat ćete potražiti sami. Mogu vam samo reći da se kod Sare i Jure ozbiljno zakuhala situacija...

Ih, zaboravila sam spomenuti kako i šetnja tijekom jeseni po suhome lišću može biti čarobna. Ne vjerujete mi? E, pa, provjerite.

Do sljedećeg broja, budite veseli!

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki

Lektor: Mirko Kopunović

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

KAMPIRANJE 2 DIO

STRIP KAMPIRANJE 2 DIO ILLUSTRIRAO: MIROSLAV BEKIC; HRVATSKOG KULTURNOG CENTRA "BUNJEVAČKO KOLO" U SUBOTICI 2009. GODINE

Bundeva - hrana i lijek

Velika, mala, crvena, narančasta, bijela, okrugla, duguljasta, ukrasna, jestiva... sve su to pridjevi koji mogu opisati nje-
no kraljevsko visočanstvo – bundevu. Istina, mnogi je smatraju kraljicom jeseni, a po tome bismo mogli zaključiti
kako naša »baka jesen« ima nekoliko »kraljevstava« (jabučno, bundevasto, šljivasto, kestenjasto...). Ako se uz sve ovo
podsjetimo i crtanog filma u kojemu Pepeljuga na bal odlazi u kočiji od bundeve, onda možemo i taj čin pridodati
opravdanju da se ova biljka naziva kraljicom.

Princeza od zdravlja

Bundeva spada u povrće, a to ste vjerujem već znali, ali njeno slatko brašnasto »meso« tamno žute i narančaste boje
može biti prava poslastica. Izuzetno je zdrava, bogata beta-karotenom, dobra je za zdravlje očiju, jačanje imuniteta...
Sadrži i vitamine C, E i K, kao i kalcij, željezo i kalij, mnoštvo prehrambenih vlakana, a ne samo da joj je »meso« zdravo
nego i njene koštice od kojih se može praviti i ulje. Njene dobre strane po naše zdravlje mogli bismo nabrajati do sutra,
ali najbolje ćete to uočiti ukoliko na svoj meni ubacite bundevu – može biti u raznim oblicima, pečena, kuhana, u tor-
tama, kolačima, pitama...

Bogata povijest

Neki znanstvenici smatraju da bundeva potječe iz Meksika, a dokazi nam govore da je nastala negdje između 7.000
i 5.000 godina prije nove ere. Egipćani su od nje pravili posude i tanjure, a Indijanci se prema njoj odnosili s posebnim
poštovanjem (mrtve su pokopavali s bundevom, kao hranom za njihov posljednji put). Smatra se da je u Europu donio
Kolumbo i prvo se služila kao hrana za stoku. Kasnije su je smatrali hranom siromašnih, a danas je sve obrnuto.

Teška kraljica

Bundeva koja teži 1.190 kilograma smatra se (trenutno) najvećom na svijetu,
a uzgojio ju je Matthias Willemines (Belgija) 2016. godine. Svake godine se u
Kikindi organiziraju »Dani ludaje«, te je ovdje najteža bundeva za ovu godinu
iznosila 527 kilograma, a najduža 331 centimetar.

Priredila: Ž. V.

Mali istraživači u akciji

Na *Europskoj Noći istraživača*, koja je održana 24. rujna u Subotici u dvorani Tehničke škole *Ivan Sarić*, među brojnim sudionicima bili su i učenici OŠ *Ivan Milutinović* koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku. Ove godine odlučili su posjetitelje učiti kako se od recikliranog materijala mogu praviti instrumenti i razne društvene igre. Nastali su instrumenti poput gitare, tambure, raznih zvečki, duvaljki, udaraljki, a društvene igre su osim očuvanja okoliša, postigle i vizualni efekt šarenilom boja. Po riječima učiteljice **Sanje Dulić** mali istraživači u *Noći istraživača* sudjeluju već treću godinu, a ove godine sudjelovalo je po četvero učenika iz trećeg i šestog razreda. S njima su bile učiteljice Sanja Dulić i **Tanja Dulić**, te nastavnica mađarskog jezika **Dalia Čović-Benko**.

Ovogodišnja *Noć istraživača* održana je pod sloganom

»Ozeleni naukom«, koja ima za cilj istaknuti značaj nauke u očuvanju životnog okoliša.

Ž.V.

Oratorij na tri lokacije

Nakon što je *Subotički oratorij* proslavio pet godina rada, zainteresiranost djece i roditelja za ovakav način druženja i zabave je sve veći. Brojnost animatora, koji su stasali tijekom proteklog perioda, omogućila je da tijekom proteklih vikenda oratorij bude prisutan na brojnim župama i mjestima. Animatorima nije ponestala ideja, niti volje. Dan su ispunili molitvom, pjesmom, plesom, igrama, glazbenom radionicom, duhovnim nagovorom, sportom i druženjem. Bio je ovo ujedno i poticaj za župnike, djecu i roditelje, pa i animatore što prije promišljati o ponovnom susretu.

Izlet u Sot

Učenici koji pohađaju izborni predmet Hrvatski jezik s elementima kulture u Srijemskoj Mitrovici, od 1. do 8. razreda, 18. rujna posjetili su svoje prijatelje. Njih 32 krenuli su na ekskurziju – izlet u Sot, gdje također postoji nastava iz ovog predmeta te su se tako upoznali s vršnjacima, ali i s povijesću ovoga mjesta. Nakon dolaska u Sot djeca su prvo obišla crkvu sv. Katarine djevice i mučenice o čijoj povijesti im je ispričala nastavnica Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture i vjeroučiteljica iz Sota **Ana Ho-**

dak. Druženje je nastavljeno na sotskom jezeru, gdje su bila organizirana natjecanja u mnogim igrama: u nogometu, ribolovu, održana je i utrka u džakovima, trčanje s jajetom u žlici, frizbi...

Ekskurziju je financiralo Hrvatsko nacionalno vijeće koje je osiguralo autobusni prijevoz te HKC Srijem – Hrvatski dom koji je osigurao lunch pakete, a vodiči su bili vjeroučiteljica **Sara Žurovski** i profesor Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture **Dario Španović**.

Umreženi mališani na satu hrvatskog jezika

Drugi dan, jubilarnih XX. Dana hrvatske knjige i riječi – dana Balinta Vujkova, bio je rezerviran za popularni program za djecu pod nazivom »Narodna književnost u školi«, u spomen na **Balinta Vujkova Didu** koji je ove godine priređen dvojako, i uživo i online. Tako je 6. listopada diljem Vojvodine održan poseban sat hrvatskog jezika. Dobro poznata četvorka u sastavu: **Bernadica Ivanković** (Hrvatska čitaonica), **Katarina Čeliković** (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata), **Nataša Stipančević** (HNV) i **Željka Vukov** (Hrcko) posjetila je učenike Osnovne škole *Ivan Goran Kovačić* u Sonti s kojima se družila izravno kroz zabavne igrice i kviz poznavanja šokačkih riči i Hrcka, a predstavljena im je i darovana nova knjiga *Pripovi(je)tke 2*, peta knjiga iz edicije *Izabrana djela Balinta Vujkova*.

I oni i svi ostali učenici koji su bili umreženi virtualno u svojim učionicama pogledali su toga dana vrlo zanimljiv snimak koji je objavljen na YouTube kanalu Hrvatske čitaonice. Ovaj je program tematski posvećen 100. obljetnici rođenja književnika i skladatelja **Pavla Bačića** te su ovom prigodom učenici uživali u koncertnom čitanju komada *Mala Vesna* u izvedbi studenata glume Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, pod budnim okom mentorice prof. art. **Tatjane Bertok-Zupković**.

Ovaj snimak možete pogledati i ponovno, sami ili u društvu, na <https://www.youtube.com/watch?v=1a7DyToEGb4>. I, naravno, obvezno nam javite kako vam se svidjelo.

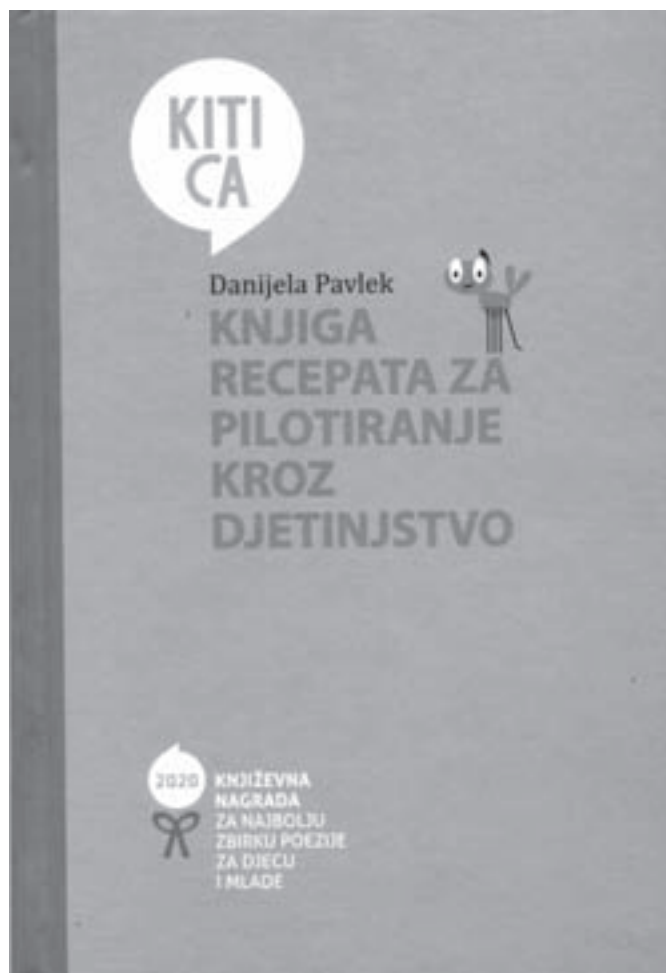
B. I.

Danijela Pavlek:

Knjiga recepata za pilotiranje kroz djetinjstvo

Volite li pjesme? Posuđujete li zbirke pjesama iz knjižnice, a da nisu lektira? Ako vam to do sada nije bio običaj, svakako posudite knjigu **Danijele Pavlek** pod nazivom *Knjiga recepata za pilotiranje kroz djetinjstvo* i promijenit će se vaša dosadašnja praksa. Ova zbirka pjesama čita se u jednom dahu. Svaka pjesma je recept u stihu za nešto važno u životu, primjerice za ljepše snove, za sreću, za opraštanje, protiv sramežljivosti i ljubomore... Tako ovdje možete pronaći juhe koje otkrivaju snove, kekse koji se ničeg ne boje, od suza se radi frape, a musaka čuva tajne. Stoga čitajte, doznajte recepte koje vam preporučuje autorica, ali skuhajte i sami vlastite. Skuhajte sve što vas raduje i muči u specijalitete za sretno odrastanje i osmijeh od uha do uha.

stiholjupci

Nemirni oblačak

Pjenasti oblačić
nalik na brdo šlaga
skakutao nebom
živo, bez predaha.

Zavjetrio vjetar
preko plavog polja
odnio oblačak
kamo ga je volja.

Zakišila kiša
poljevačom s neba
okupala vjetar,
tako mu i treba.

Marija Đanović

Bara u budžaku

Bara se još otkad je bekeš nosila najviše volila digod sakrit u kaki budžak i tamo babiškovat svoju bebu. Badavad su je bačo plašili bagrom – nije Bara bila bojazna balavica! El na banku el u bunji, Bara svojoj bebi benkice šije i od brulja. Zato je, kad je narasla, mala Bara najbolja sabovka postala!

BARA – žensko ime Barbara

BEKEŠ – dječja muška i ženska odjeća (krojena i šivana), sačuvana još iz turskih vremena

BUDŽAK – prostor u kutu između dva zida, neugledno mjesto u odaji

BABIŠKOVAT – 1. njegovati nekako dijete 2. iskazivati posebnu nježnost nekaku čeljadetu

BADAVAD – uzalud

BAČO – nadimak oca obitelji

BAGRA – ološ, skupina zlih ljudi

BOJAZNA – koji se boji, plaši koga ili čega

BALAVICA – šiparica, nedozrela djevojka

BANAK – izbočina oko seljačke peći prikladna za sjedenje, počinak, nalik klupi širine za djecu

BUNJA – 1. sklonište stočara 2. udubljenje u slami (kukurozovini) kao privremeno sklonište od nevremena

BENKICA – dječja haljinica, košuljica

BRULJE, BULJE – krpe, prnje

SABOVKA – krojačica

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Za ništa ili ni za što?

Kad se u rečenici zamjenice s predmetcima ni-, i- (ništa, nikoji, ikakav, išta) upotrijebe s prijedlogom, prijedlog rastavlja zamjenicu te se takva skupina piše nesastavljeno: npr. ni za što, ni od kojega, i za što. Umjesto: »Ne moraš se brinuti za ništa« treba: »Ne moraš se brinuti ni za što«. Jedino u izrazu sastavljenome od prijedloga bez i zamjenice, predmetak ni- treba zamijeniti predmetkom i-. Tada se zamjenica ne rastavlja. Umjesto: »Išli smo iz kuće bez ničega« treba: »Išli smo iz kuće bez ičega«.

Ispravi pogrešno napisane rečenice i napiši ih pravilno.

a) Svoju domovinu ne bih napustio za ništa. _____

b) Ne volim se s nikim svađati. _____

c) S nikim ne želim razgovarati. _____

d) S ničim nije zadovoljan. _____

e) Od nikoga nije dobio pomoć. _____

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Milan Gašpar**

Učenik sam trećeg razreda OŠ *Ivan Milutinović* u Maloj Bosni.

Obitelj: tata **Mijo** (49) i mama **Jasmina** (56).

ILI – ILI:

slano / slatko
kompjutor / **društvena igra**
stan / **kuća**
tenisice / cipele
meso / povrće
dan / noć
pješačenje / **bicikl**
jabuka / **kivi**
crvena / plava
film / knjiga
voće / **čokolada**

tjelesni / matematika
pizza / šnicla
kemijska / **olovka**
čokolada / vanila
gazirano / **negazirano**
pas / mačka
selo / grad
odbojka / **košarka**
kazalište / **film**
trenirka / traperice
sport / folklor

PREPORUČAM:

knjiga:

Zlatni ključić – prema izvornoj priči
Alekseja Nikolajeviča Tolstoja

pjevač/grupa:

Minja Subota

pjesma:

Razboje se lisica

film:

Avanture obitelji Bigfoot

kompjutorska igrica:

Super Mario

Volim: igru *kocka* i nogomet
Ne volim: slabe ocjene
i kada se prijatelji posvađaju

Hrckovi prirodoljupci, gdje ste?

SPAŠAVAMO KIŠNE ŠUME (razina druga)

Ovih jesenskih dana često nam pada kiša... Bilo da radosno uskli-
kneš kad ju jutrom vidiš na prozoru,
bilo da joj pjevaš »Bježi kišo s prozora«,
jasno ti je kako su kiše korisne.

Ako si istinski prirodoljubac – u
srcu su ti prekrasne KIŠNE (ili tropske)
ŠUME, koje rastu na svim kontinenti-
ma koje presijeca ekvator. Protežu se u
Južnoj Americi i Oceaniji, a najveće
su u području Amazona i u Zairu i In-
doneziji.

Zanimljiva činjenica: od jednog dr-
veta može se napraviti od 600 do 1.500
bilježnica!

Loša vijest: svakoga dana iskrči se
površina veličine 5.760 nogometnih
igrališta. Do danas je nestalo već više
od 50% kišnih šuma.

Jeste li znali? Kišne šume su najveće ljekarne na svijetu! U njima raste mnogo još neistraženih LJEKOVITIH BILJAKA – točnije, u njima je otkriveno oko četvrtine prirodnih lijekova! Ako ne sačuvamo kišne šume, mnogi prirodni lijekovi izgubit će se nepovratno, zauvijek, i prije nego što se utvrdi njihovo postojanje.

Dobra vijest: svatko od nas može učiniti nešto dobro i za kišne šume! Spašavajmo Zemlju, točnije »pluća zemlje« – tako zovu kišne šume! Brojne organizacije se trude zaštititi kišne šume, a ovako možeš TI dati svoj dio:

Zadatak 2: SVAKI PAPIR ISKORISTI (BAR) DVA PUTA!

Kad ti na kraju školske godine ostane mjesta u bilježnici – NI SLUČAJNO NE BACAJ. Prazne papire lijepo izvadi iz bi-
lježnice i čuvaj doma za vježbanje (npr. matematičkih zadataka ili raznih umnih mapa ili za crtanje – (pozdrav velikim umjetnicima!).

Ako ih imaš puno, bilo različitih bilo jednakih – evo ide-
je: napravi vlastiti unikatni notes – rokovnik! Nećeš morati
kupovati novi svake godine ili za svaku aktivnost iiiiii – spa-
sit ćeš (bar) jedno drvo... Lijepi notes ili bilježnicu možeš
uresiti svojim omiljenim fotkama (ispisanim, NARAVNO,
na papiru već korištenom s jedne strane) ili crtežima ili
čime god ti padne na pamet. Možeš tako napraviti i sjajan
dar za najbolju prijateljicu/prijatelja – čak možeš uresiti u
korice i par početnih stranica. Ne propusti pokušati!

Kad poželiš uzeti čisti papir za kratak zapis (koji ćeš sva-
kako ubrzo baciti), posegni u svoje »zalihe« (MOŽE ČAK
I ISPISANIH S JEDNE STRANE!) i hrabro kaži: NEĆU NOVI,
IMAM STARI.

I, da: jedna grana manje je posječena! Kišna šuma ti
maše i zahvaljuje!

Prešli smo i drugu razinu – nastavljamo?

Vesna Huska

Romanopisac i pjesnik Ivan Balenović

Ivan Balenović je rođen u Vrdniku 1938. godine. Roditelji su doselili iz Like. On je književnik, novinar i urednik, umirovljenik, živi u Petrovaradinu.

Radio je vrlo zanimljive poslove, od onih u građevinarstvu do poslova u novinarstvu i izdavaštvu. Bio je odgovorni urednik u poduzeću *Dnevnik* u Novom Sadu. Zaslužen je za objavu velikog broja knjiga, časopisa, zabavnih, enigmatskih i humorističko-satiričnih izdanja, izdanja za djecu i mladež i dr. Bavio se novinskom karikaturom.

A zanimljivo je da je proputovao mnoge europske i izvan europske zemlje.

Veliki i zanimljiv roman

Na romanu za mlade *Princ Humorabi od Plusopotamije* radio je punih šesnaest godina! Prvo izdanje je tiskano 1992. u Novom Sadu, a konačnu verziju romana napisao je na hrvatskom jeziku, te je objavljena u Zagrebu 2009. Ovaj roman je pripovijest o nenasilnom mijenjanju svijeta umom i ljubavlju. Potražite ga u knjižnici!

Epigrami! Što je to?

U nakladi Hrvatske čitaonice 2016. godine tiskana je knjiga epigrama *Svi na noge, svi u trk!* koju je ilustrirao **Marinko Lebović**. A što je epigram? Epigram je kratka, jednostavna, ali domišljata i u pravilu pamtljiva izjava. Vidjet ćete i ovdje jedan iz knjige.

Nagrade

Ivan Balenović dobitnik je Nagrade za životno djelo na području književnosti *Balint Vujkov Dida* Hrvatske čitaonice Subotica (2013.).

SMIJEH

Kažu svi, a kažem i ja:
Smijeh mi uvijek na licu sja,
jer ja imam duha
od uha do uha!

Simboli - SIDRO

Dok smo u prošlom broju razmišljali o križu – univerzalnom simbolu vjere, ovoga puta ćemo spomenuti sidro – simbol nade ili ufanja. Za antički svijet sidro je simboliziralo sigurnost, dok u poslanici Hebrejima sveti Pavao prihvaća sidro kao simbol nade za kršćane koji svoje povjerenje stavljaju u Krista. Kada križu i sidru dodamo i srce, tada govorimo o simbolu triju stožernih kreposti:

vjeri, nadi (ufanju) i ljubavi.

Za sidro možemo reći da oslikava stalnost, izdržljivost, smirenost... Znamo da se sidro baca na dno mora, jezera ili rijeke da se uhvati i održi plovilo na sigurnom, a ne da se ono nekontrolirano klati kamo ga okolnosti nanesu. Sidro je posljednja mornarova zaštita u oluji, pa se najčešće povezuje s nadom u Božju pomoć kad nas iznevjere svi drugi oslonci u životnim plovidbama.

Sidro je kao znamen kršćanske nade i postojanosti naslikano još u rimskim katakombama, a oznaka je i svetog Klementa pape (jer je bio osuđen da bude bačen u more i privezan za sidro) i svetog Nikole biskupa koji je između ostalog i zaštitnik pomoraca.

U kvadratiće ispod naslikanih simbola upiši tri stožerne kreposti koje oni označuju, a potom oboji sidro po svojoj želji.

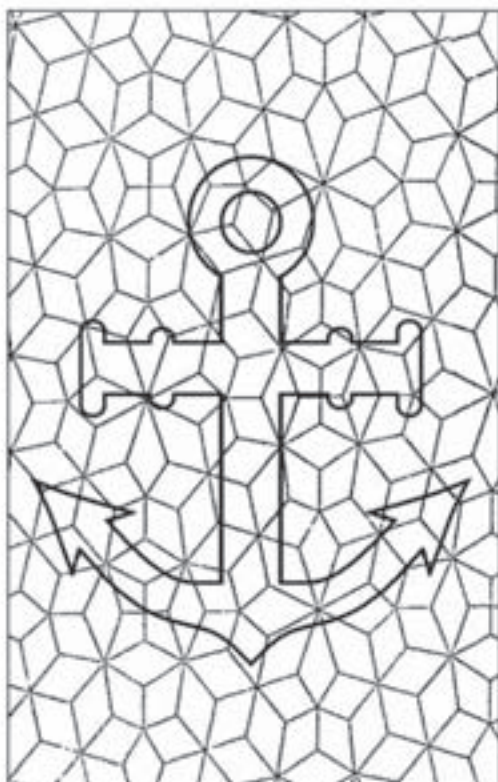
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

U donjem desnom kutu nalazi se dio slike. U naredna dva broja na istom mjestu ćete pronaći po jedan dio slike. Potrebno je sakupiti sve dijelove (4) i složiti sliku, te ju poslati na Hrckovu adresu (NIU Hrvatska riječ s naznakom »Za Hrcka«, Trg cara Jovana Nenada 15/2). Slijedi nagrada.

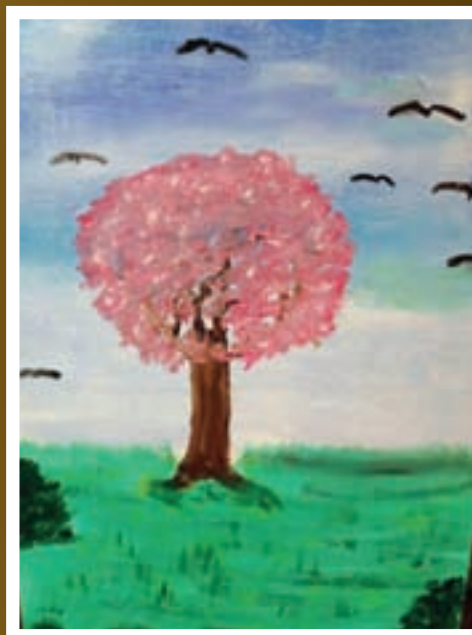
Ana Dulić, 2.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Milica Bogdan, 2.r –
OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Marko Đanić, 2.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Hana Dekić, 4.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Matea Đukić, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Marko Nikolić, 2.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

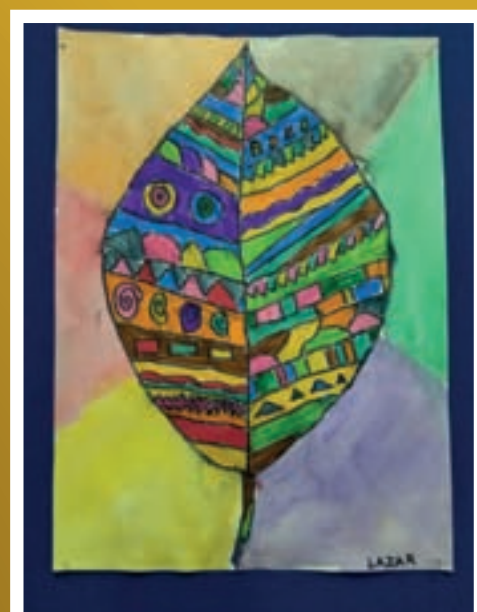

Emilija Tonković, 2.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Magdalena Molnar, 2.4
– OŠ Matko Vuković, Subotica

Lazar Matković 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Iva Brdarić, 2.r OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Leon Kovač, 2.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Terezija Dulić, 1.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Lusija Rac Petin 2.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Čista fizika

SCENA PRVA: Jednog tmurnog listopadskog jutra, Jure se budi teže nego ikad. Ne, ovaj puta nije u pitanju ni umor od kasnog lijeganja zbog igrice, ni previše

košarke prethodni dan ni vrućica niti najobičnija lijenost! Sanjao je Saru i njene riđe kovrčice i ... U snu mu se smiješila i pružila mu ruku, koju je on oduševljeno, ali i vrlo nježno prihvatio. Od tog laganog dodira kao da ga je udarila struja i ne, nije se želio probuditi ni za što na svijetu! Potpuno i iskreno, u tom je času mrzio svoj mobitel! Mobitel je – nesvjestan sna kojeg je Jure želio produljiti bar za koji minut – mirno kao svakog jutra svirao svoj alarm, koji je (pogađate) Jure isto trenutno mrzio.

SCENA DRUGA: Razgovor na školskom hodniku prije sata: »Kužiš, Lena, ovo mora djelovati! Net bruj o toj dijeti: piješ dvostruko više tekućine i jedeš dvostruko manje hrane – to je sve. Ma ne, nisi gladna uopće – voda ti zamjeni hranu. Kilogrami odlaze brzinom svjetla. Svaki tjedan bar dva. Ma je, sve su znanstvenici izračunali – to je čista fizika...« Sara i Lena opet tule o dijetama. Kad bi samo znale koliko dečki ne primjećuju taj kilogram-dva viška (koji svaka cura na svijetu tvrdi kako ima), mirno bi si spakirale za školu sendvič umjesto flaše vode. A još kad bi znale kako njihovim dečkima – ako i primjete taj kilogram-dva viška na njima – uopće ni mrvu ne smeta, spakirale bi mirno i dva sendviča: jedan za sebe, drugi za dečka.

SCENA TREĆA: »Saro?« »Da, Jure?« »Ti zbilja misliš da... imaš kilogram viška?« Sara sumnjičavo gleda Juru, ne shvaćajući otkud sad ova tema na putu doma iz škole: »Ne mislim. Znam. Pet kilograma viška. Bez njih bih imala idealno težinu po standardima...« »Saro?« »Da, Jure?« »Ti si već idealna po«, zastao je, »mojim standardima«. Sad je Sara zastala. Pogledala ga je širom otvorenih očiju. Podigla je obrve. Hrabro ju je gledao u oči iako se iznutra tresao ko prut od plavila njenih krupnih očiju. Bilo je to najduljih 30 sekundi u povijesti čovječanstva. »Jure?«, konačno je progovorila. »Da, Saro?« »I ti si meni cool...« Pružila je ruku ka njegovoj i – opet ta struja... Nježno je svojim prstima obgrlio njene prste. Učinilo mu se da je i ona osjetila elektricitet i oboje su spustili pogled. To je ta – čista fizika.

(vh)

VOLIM VOJVODINU

Još uvijek nismo iscrpili sve bitne informacije iz lijepe naše Vojvodine. Doznajte još nešto novo i provjerite svoje znanje.

1. Koje značajne jubileje je nedavno obilježila crkva sv. Roka u Keru (Subotica)?

- a) 100. obljetnica osnutka župe i 125. obljetnica završetka gradnje i blagoslova crkve
- b) 150. obljetnica osnutka župe
- c) 180. obljetnica osnutka župe i 125. obljetnica završetka gradnje i blagoslova crkve
- d) 100. obljetnica završetka gradnje i blagoslova crkve

Pod geslom »S Isusom u župi i crkvi – jučer, danas, sutra« 10. listopada 2021. godine je u crkvi sv. Roka u Subotici održana velika proslava kojoj je prethodila velika obnova crkve kao i duhovna obnova.

3. U kom stoljeću je izgrađena tvrđava Morović?

- a) 10.
- b) 12.
- c) 13.
- d) 14.

Tvrđava Morović leži na povišenom terenu gdje se Studva ulijeva u Bosut. Predstavlja nepokretno kulturno dobro kao spomenik kulture od velikog značaja.

2. Kako se zove bunjevačko ilo (jelo) sa slike?

- a) Nasuvo s makom
- b) Rizanci s makom
- c) Slatko tisto
- d) Slatko nasuvo

Za Badnju večer u bunjevačkoj kući moglo se naći ovo ilo, a jelo se i tijekom godine srijedom ili petkom. Tijesto su domaćice izradile same.

4. U kom vojvođanskom mjestu se održava Slaninijada?

- a) Kačarevu
- b) Maloj Bosni
- c) Kikindi
- d) Kanjiži

Ova turistička manifestacija koja promovira proizvode od mesa i mesne prerađevine, običaje i gastronomiju južnog Banata, održava se svake godine u veljači počev od 2006. godine. Zlatni kotlić, Zlatni čvarak, hvatanje praseta iz džaka samo su neki od pratećih programa *Slaninijade*.

JESENSKE VRAGOLIJE

STIGLA JE I SU SAZRIJELI U SVOJIM
BOCKAVIM KAPUTIĆIMA. TUŽNO SU PROMATRALI IGRALIŠTE I
DOGOVARALI SE SA SVOJIM SUSJEDIMA KAKO SE
POIGRATI MALO NA IGRALIŠTU? ALI KAKO? – RAZMIŠLJALI SU.
HAJDEMO ZAMOLITI JESENSKI NEKA JAČE PUHNE! –
REČE JEDAN . MOŽDA ĆE NAM I POMOĆI.
ZAMOLIT ĆEMO JESEN NEKA I NJU POŠALJE. – RAZMIŠLJAO JE
JEDAN . TADA JE JESEN POSLALA I .
BOCKAVI KAPUTI PUSTILI SU NJEŽNE , A SU PADALE
SKUPA SA . JEDNOG DANA NAIŠLA SU
I POKUPILA SVO I . ODNIJELI SU IH U VRTIĆ I
SKUPA S PRIJATELJIMA I UKRASILI JESENSKI KUTAK
OD , OD I NEKIM DRUGIM FIGURAMA.
DJECA SU UŽIVALA U PLODOVIMA JESENI I JESENSKOM KUTKU.

Jesen u bojama

JESEN JE OBUKLA SVOJE DIVNE ŽUTE, NARANČASTE, SMEĐE BOJE I RAZVESELILA NAS SVOJIM PLODOVIMA, MIRISIMA I BOJAMA. DOK SE ZABAVLJATE ČITAJUĆI HRCKA, OBAVEZNO PROBAJTE KESTEN U NEKOM OBLIKU: PEČENI, KESTEN PIRE, NEKU TORTU ILI KOLAČ OD KESTENA. DONOSIMO VAM PRIMJER KAKO MOŽETE NAPRAVITI ZANIMLJIVE FIGURICE OD KESTENJA I NJIME UKRASITI SVOJ DOM ILI JESENSKI KUTAK.

DJECA IZ VRTIĆA PREDLAŽU: ŠTO SVE MOŽETE NAPRAVITI OD KESTENA?

OBOJI LIST KESTENA ONIM JESENSKIM BOJAMA KOJE TI VOLIŠ. VODI RAČUNA DA IMAŠ ŠTO VIŠE NIJANSI. NEKA SVAKO MALO POLJE BUDE UKRAŠENO DRUGOM BOJOM.

KESTEN

KADA STIGNE JESEN
ZAMIRIŠE KESTEN.
S PEPELA I ŽARA
KOD STAROG KESTENJARA.

MOŽDA PTICE GLADUJU,
AL' DJECA SE RADUJU.
I DUG SE RED STVARA
KOD STAROG KESTENJARA.

NA PUTU DO KUĆE
VADE KESTENE VRUĆE,
PA IH MAJKA LJUBI
NEK' CRNI SU IM ZUBI.

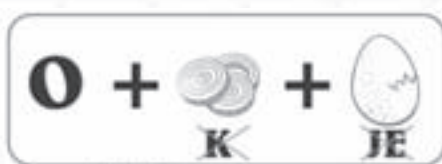
ALJOŠA ĐUGUM

VESELI ZADACI

Riješi rebuse:

Rješenje: _____

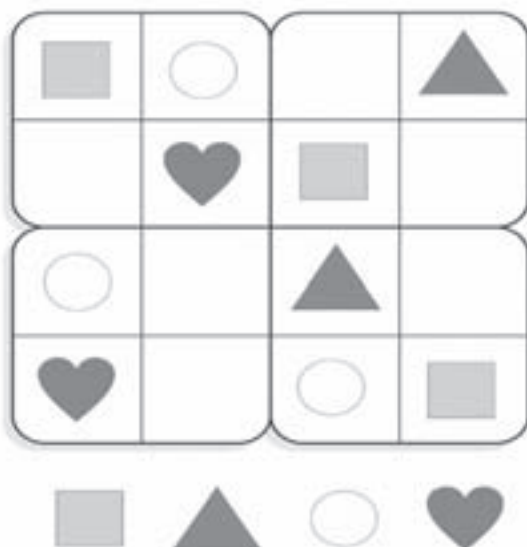

Rješenje: _____

Rješenje: _____

Riješi sudoku

Izbaci uljeza

Prenuzeto s artrea.com.hr

Zadanim riječima popuni križaljku

Pokrajinska smotra recitatora ponovno online

Jubilarna, XX. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku će i pored najava i želja organizatora i sudionika ipak biti održana online 27. studenoga 2021. godine. Razlog je nepredvidiva i nepovoljna epidemiološka situacija u zemlji.

Natjecanja recitatora bit će organizirana po uzoru na lanjsko, doznajemo u Hrvatskoj čitaonici. Za sudjelovanje

na smotri potrebno je poslati snimku izvedbe recitacije koje će poslušati i pogledati tročlano povjerenstvo. Detaljnije upute već su poslane školama i udrugama kulture. Po završetku smotre nagrade za sudjelovanje i osvojeno mjesto bit će poslane poštom ili po dogovoru s voditeljima i mentorima.

Dobro pripazite na nove termine:

- prijava recitatora za sve tri kategorije (mlađa, srednja i starija) na prijavnicama do 15. studenoga 2021. osobno, poštom ili na e-adresu: pokrajinskasmotrarecitatora@gmail.com

- slanje snimki recitatora do 20. studenoga putem aplikacije <https://wettransfer.com/> na e-adresu smotre: pokrajinskasmotrarecitatora@gmail.com

- održavanje smotre putem ZOOM platforme – 27. studenoga. Svaki mentor i recitator dobit će detaljne upute i link za sudjelovanje na smotri.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Ajziban – željeznica, vlak

Nagrađeni detektivi:

Eva Kusturin – OŠ 22. oktobar, Monoštor
Aleksa Balog – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Timotej V. Šimokov – OŠ Matko Vuković, Subotica
Lana Poturica – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Anastazija Dulić – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
Nikoleta Čović – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
Zoltan Daraž – OŠ Aleksa Šantić, Vajska
Ana Bako – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin
Katarina Kujundžić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Iva Balić – OŠ Aleksa Šantić, Vajska

Nagradno pitanje:

Od 15. listopada do 15. studenoga se obilježava:

- a) Mjesec jesenskih plodova
- b) Mjesec hrvatske knjige
- c) Mjesec Balinta Vujkova

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

KUPON

Tonka, reci ptičica...

Priprema:

1. Operite naranču i izrežite dva koluta koja ćete postaviti na tanjur jedan ispod drugog.
2. Od kruške izrežite dva kružića za oči i na njih dodajte polovice zrna crnog grožđa.
3. Od mrkve izrežite kljun, noge i čubu na glavi.
4. Od narančine kore izrežite krila, a od krastavaca travu.

Dobar tek!

Tonka, reci ptičica... je za vas pripremila **Antonija Ivković Ivandekić**. Antonija je prvašić u OŠ Matko Vuković u Subotici. Igra folklor u HKC-u Bunjevačko kolo u Subotici, voli voziti rolere i bicikl, penjati se na drvo i igrati se sa sestrom **Katarinom**.

Vrijeme pripreve:
7 minuta

Potrebni sastojci:

naranča

kruška

crno grožđe

krastavac

mrkva

Moj kućni ljubimac

KONJ

Josipa Kutuzov, učenica je 3.4 razreda OŠ *Matko Vuković* u Subotici voli jako životinje. Ima psa, ali konji su joj ipak najdraži. »Konj je moja omiljena životinja zato što se može jahati. Na ergeli *Kelebija* upoznala sam i ponije, pa i jahala jednoga. Volim ih maziti. Voljela bih imati doma konja. Kad bih ga imala, zvala bih ga Brzi«, kaže Josipa.

– Ljudi su počeli pripitomljivati konje prije oko 4.000 godina prije nove ere, dakle konj postoji davnije prije toga vremena.

– Na svijetu postoji gotovo 160 vrsta konja, a arapski konj je najstarija pasmina i prihvaćen je kao preteča ostalih čistokrvnih pasmina. Mogu se razlikovati i po boji pa ih zovemo: VRANAC – crni, RIĐAN – smeđi, ŠARAC – osnovna boja dlake je bijela s poljima smeđe, crne ili žute boje, KULAŠ – konj žute dlake s crnom grivom i crnim repom, DORAT – smeđ konj s crnom grivom i crnim repom... Visina im se kreće između 1,5 i 2 m, a težina i do 1.200 kg

– Žive svuda u svijetu, kao domaće životinje ili kao divlje u krdima u prirodi. Najviše su rasprostranjeni u Americi.

– Konji su biljojedi, hrane se najčešće suhom travom, djetelinom, zobi, kukuruzom, ali desert su im mrkva i jabuke.

– Starost konja se može odrediti po njegovim zubima, ali se na taj način ne može odrediti točan broj godina.

– Kada su u krdu u divljini, dok jedni spavaju, drugi konji čuvaju stražu.

– Rep koriste kako bi demonstirali svoje trenutno raspoloženje.

NESAVRŠENI ROBOT RON

Ovo je priča o Barneyju, neobičnom dječaku koji se bori s vladavinom društvenih medija, i Ronu, njegovom novom digitalnom uređaju koji može hodati i razgovarati, i koji je stvoren da mu bude trenutni »najbolji prijatelj«. Ronove urnebesne smetnje pokreću ih na nezaboravno

putovanje u kojem se dječak i robot upoznaju s izazovima, ali i neslućenim prednostima istinskog prijateljstva.

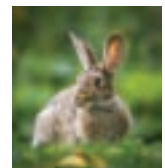
VELIKI CRVENI PAS CLIFFORD

Kad srednjoškolka, Emily Elizabeth poželi da njeno sićušno, crveno štene poraste veliko i snažno, ne očekuje da će se u svom malom stanu u New Yorku probuditi pored najvećeg psa na svijetu! U nastojanju da zadrži svog voljenog kućnog ljubimca, Emily namjerava pronaći stručnjaka za životinje za kojeg se nada da će uspjeti vratiti Clifforda u normalnu veličinu. Dok u toj potrazi pretražuje grad zajedno sa svojim neodgovornim ujakom Caseyjem, školskim kolegom Owenom i Cliffordom, glas o Cliffordovoj veličini privlači pažnju zlog znanstvenika koji ga pokušava prisvojiti.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: BIK, GUSKA, KOKA, KOZA, KRAVA, JANJE, JARAC, JARIĆ, MAČKA, MAGARAC, OVAN, OVCA, PAS, PATKA, PILE, PONI, PURAN, TELE, ZEC.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

O	I	P	C	A	R	A	G	A	M
V	N	D	I	T	C	N	A	V	O
C	O	A	E	L	P	A	J	E	S
A	P	L	K	U	E	Č	R	A	J
A	E	I	R	S	P	O	P	A	K
K	D	A	L	M	U	Ć	I	R	J
T	N	E	A	A	I	G	A	S	K
A	C	Č	Nj	R	Z	V	T	O	K
P	K	E	A	A	A	O	K	A	I
A	K	J	Z		J	A	K		B

--	--	--	--	--	--

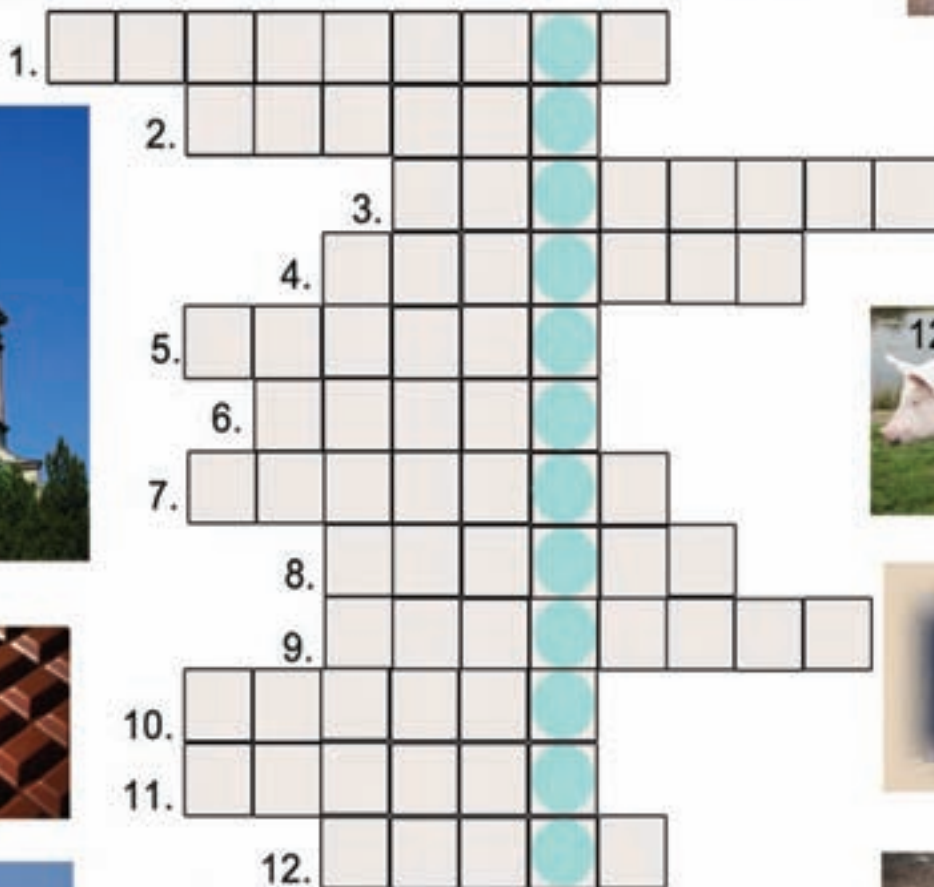
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Pomozi dječaku pronaći put do mačke.

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

Pronađi 20 razlika

Promatrati Sunce...

Broj 77

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

